

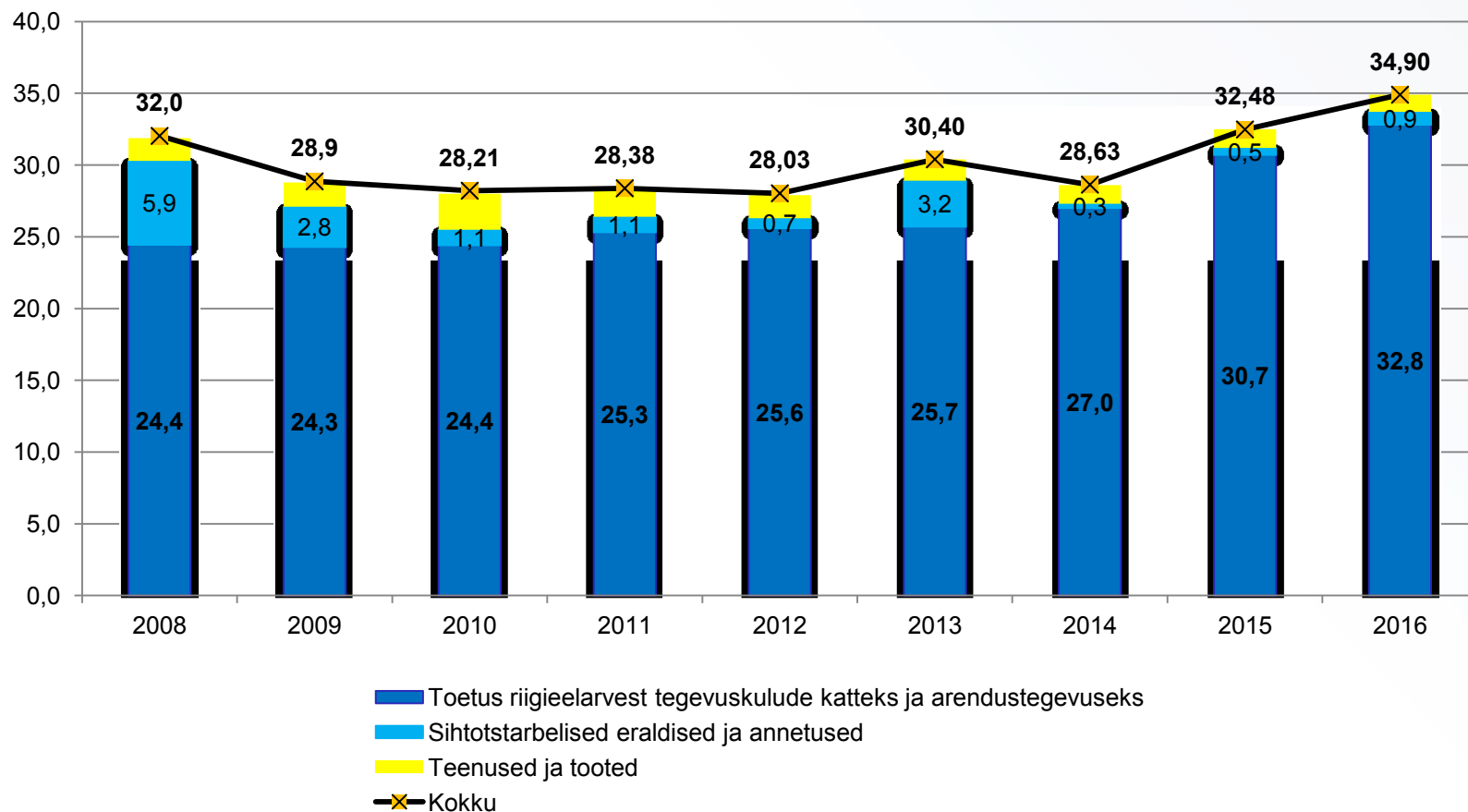
Auditi “Eesti Rahvusringhäälingu juhtimine ja rahastamine” tulemuste tutvustus

Raina Loom, auditijuht

Riigieelarve kontrolli erikomisjon

01.06.2016

Eesti Rahvusringhäälingu tulud aastatel 2008–2016 (miljonites eurodes)

Auditi eesmärk

Auditi eesmärgiks oli hinnata

- **riigi tegevust** ERRi juhtimis- ja rahastamissüsteemi kujundamisel
- **ERRi tegevuse** eesmärgipärasust, seaduslikkust ja läbipaistvust ning IT- valdkonna arengu jätkusuutlikkust

Olulisemad leiud- riigi tegevus juhtimissüsteemi kujundamisel (1)

- ERRi kujundades pole riik kõiki avalik-õigusliku meediaorganisatsiooni rahvusvaheliselt tunnustatud juhtimisprintsippe järginud:
 - ei ole loodud võimalust tasakaalustada ERRi nõukogu koosseisu juhul, kui selles on poliitikuid enam kui eksperte;
 - nõukogu valimisprotsess paistab vähe läbi;

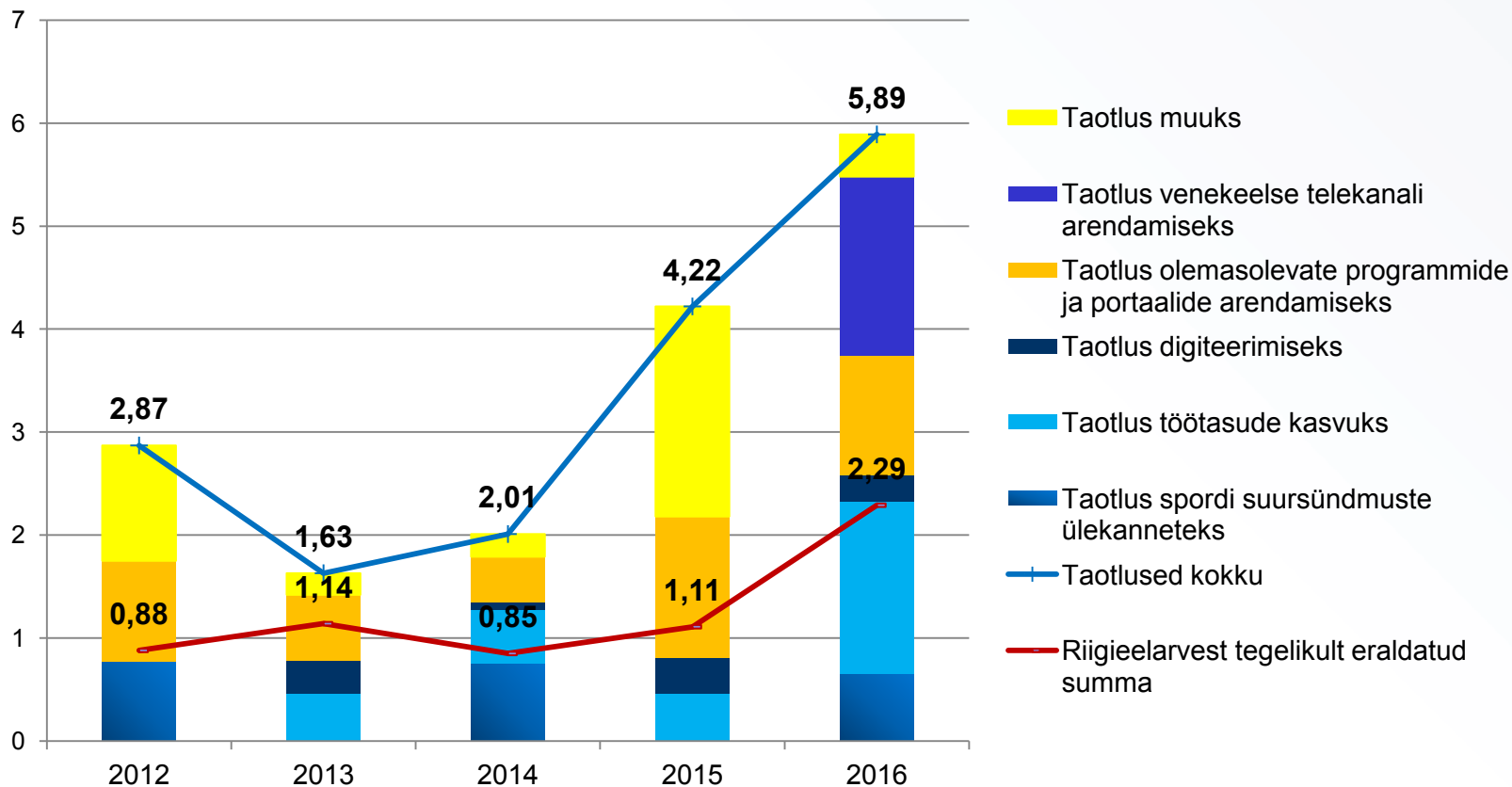
Olulisemad leiud - riigi tegevus juhtimissüsteemi kujundamisel (2)

- nõukogu ja Riigikogu kultuurikomisjon teevad vähe koostööd, mistõttu ei tea komisjon ega muu avalikkus eriti hästi, kuidas organisatsioon toimib;
- sõltumatu meediareguleerija ülesanne ei ole jälgida meediaturu tervikpilti.

Olulisemad leiud – riigi tegevus rahastamissüsteemi kujundamisel (3)

- Kokku leppimata on see, kui palju ERRi praeguste ülesannete täitmine ja ERRi arendamine maksab ning kas ülesandeid ja arengut rahastatakse baaseelarvest, lisataotluste alusel või teiste riigieelarvest rahastatavate asutuste kaudu.
- Riigil puudub metoodika, mille põhjal hinnata rahastamise piisavust, ning raha planeerimine ja eraldamine ei ole täiel määral läbipaistev.

ERR lisataotlused ning nende alusel riigieelarvest eraldatud summad aastatel 2012–2016 (miljonites eurodes)

Olulisemad leiud - ERRi arengu juhtimine saaks olla eesmärgipärasem (4)

- ERRi arengukava pole praegu arengu planeerimise ja riigieelarvest rahastamise otsuste tegemise abivahend, sest ei selgu, milliseid arengueesmärke ja tegevusi millise maksumusega, kui pika perioodi jooksul, millistest allikatest rahastada kavandatakse.
- Aruandlusest ei selgu, millised eesmärgid ja mis põhjusel jäid saavutamata ning mis juhtub siis, kui neid ei suudeta saavutada ka lähitulevikus.

Olulisemad leiud- ERRi varade kasutamine on õiguspärane (5)

- ERRi kehtestatud korrad loovad eeldused vara heaperemehelikuks kasutamiseks ning korruptsiooniohu maandamiseks.
- Korruptsioonivastase seaduse järgimisel olulisi puudusi ei tuvastatud.
- Sisekontrolli testimisel olulisi puudusi ei tuvastatud.
- Hanketegevus on korraldatud üldiselt heal tasemel.
- Tehingud varadega on õiguspärased.
- Varade kasutusse andmine on toimunud kooskõlas kehtestatud hinnakirjadega ja lähtudes ERRi huvist.

Olulisemad leiud- infotehnoloogia juhtimine ei vasta rahvusvahelisele heale praktikale (6)

- IT – valdkonna juhtimises on paika panemata tegevus- ja arengueesmärgid ning nende seos rahaga.
- IT juhtimise rollid ei ole selgelt paika pandud. Töötajate konkreetsed vastutusalad ja/või aruandekohustus on ebaselged.

Olulisemad leiud – infoturbega teadlikult ei tegeleta (7)

- Rakendatud ei ole ühtegi infoturbereeglistikku. Tele- ja raadioprogrammi sujuva edastamise jaoks on küll välja töötatud meetmeid käideldavuse tagamiseks, kuid pole kindel, kas see nimekiri on piisav. Tervikluse ja konfidentsiaalsuse aspektide osas ei ole teadaolevalt mingeid infoturbe meetmeid kehtestatud.
- Probleemide lahendamise- või infosüsteemide parendamisprotsess ei ole paika pandud ega kirjalikult formuleeritud, see toimub pigem juhtumipõhiselt.

Olulisemad leiud – IT- alane jätkusuutlikkus on ohus (8)

- IT - süsteemide ja protsesside talitluspidevuses on riske. Näiteks probleemide korral mõne tarkvara või infosüsteemiga ei ole fikseeritud taasteprotsesse; lõviosal infosüsteemidest puudub korralik dokumentatsioon; kirjalikult ei ole paika pandud käitumisjuhiseid, rolle ega vastutusalasid intsidentide või hädaolukordade tarbeks.
- Tuleviku tehnoloogiate ja trendide kohta on olemas küll informatsioon, kuid puudub järjekindel tegevuskava nende uuendamiseks või analüüsiks. Analüüs toimub üksikute inimeste (juhatas, tehnikadirektor) tasemel.
- IT investeeringute tegemise protsess ei toeta praegu piisavalt põhitegevust.

Peamised soovitused: soovitus kultuuriministrile(1)

kohaldada Eestis täielikult Euroopa Ringhäälingute Liidu ja Euroopa Liidu Nõukogu soovitusel avalik-õigusliku meediaorganisatsiooni juhtimise korraldamise kohta. Selleks täpsustada Eesti Rahvusringhäälingu seadust ja meediateenuste seadust nii, et:

- nõukogu arvuline koosseis ekspertide ja poliitikute-ametnike poolt oleks tasakaalustatud;
- seni täitmata meediareguleerija ülesanded saaksid täidetud.

Soovitus Riigikogu kultuurikomisjonile: (2)

ERRi nõukogu valimise läbipaistvuse paremaks tagamiseks ning
ERRi tegevusest sisulise ülevaate saamiseks:

- leppida kokku nõukogu liikmete valimise ja ametisse nimetamise reeglid;
- avalikustada, kes kandideerivad nõukogu liikmeks. Et veenduda kandidaadi sobivuses nõukokku, kuulata kandidaadid ära ja põhjendada otsust nende sobivuses nõukokku;
- leppida kokku, mida peab sisaldama ERRi nõukogu igaaastane aruanne Riigikogu kultuurikomisjonile;

Soovitused kultuuri- ja rahandusministrile koostöös ERRi juhatuse ning nõukoguga (4)

selleks, et tagada ERRile seadustega pandud ülesannete võimalikult sõltumatu, stabiilne ja piisav rahastamine ning tema tegevuse jätkusuutlikkus:

- selgitada välja ja leppida kokku, milliseid ülesandeid peab ERR täitma ja milline on ERRi arendusvajadus ning kui palju kulub selleks kokku riigieelarvest raha;
- töötada välja metoodika, mis võimaldab arvestada välja ERRi ülesannete täitmiseks vajaliku raha hulga;

Soovitused ERRi juhatusele

selleks, et ERRi arengukava muutuks riigieelarvest raha taotlemise ja ERRi eelarve koostamise aluseks ning võimaldaks raha kasutamist hinnata:

- koostada arengukava ja eelarve omavahel võrreldavalt nii, et oleks selge, milliseid ülesandeid soovitakse täita ja arendustegevusi ette võtta ning kui palju need maksma lähevad, samuti mis ajaks need tuleb ellu viia;
- tagada arengukava ja eelarve täitmisest aruandmine selliselt, et oleks võimalik hinnata, kas eelarvestrateegia perioodiks on ette nähtud piisavalt raha.

Soovitused ERRi juhatusele

Selleks, et ERRi IT-valdkonna arendamine oleks jätkusuutlik:

- töötada välja ERRi IT-valdkonna juhtimise aluspõhimõtted ning panna need kirja IT-strateegiasse;
- lisada ERRi arengukavasse edaspidi info selle kohta, milliseid eesmärke ja ülesandeid, millise summa ulatuses, millisest rahast ja mis tähtajaks soovitakse IT-valdkonna arendamisel täita.

Tänan kuulamast!